

Gergely Oszkárné

Ez anyuka még lány korában. Ez a kép biztosan Vácott készült róla. Édesanyám Vácott született, 1900. március huszonharmadikán. Jó nevelést kapott. Gazdag, nagypolgári családban nőtt fel. Magas szinten tartották el mind az öt gyereküket, és aztán mindegyik nagyon jó anyagi körülmények közé került. Egyetemet végzett mind a két fiúgyerekük, a lánygyerekek pedig

Bécsben tanultak zongorázni, hímezni meg horgolni, ugye ami akkor dívott. Vácra jártak polgári iskolába, utána pedig a lányok Bécsbe jártak egy apáca iskolába. Ott is laktak, és zongorázni meg hímezni tanultak. A gazdag zsidóéknál ez volt a módi. Volt egy ilyen iskola, ahova elküldték a gyerekeiket finom úri modort tanulni, zongorázni. Úri kislányokat neveltek, és ilyen nem volt zsidóban. Tudom, mert mindig azt mondta anyuka, hogy nagyon utálták az apácákat. Olyan tizenöt-tizenhat éves koruktól húszéves korukig jártak oda. És ott csináltattak ruhákat nekik, onnan öltözködtek. Ez olyan fantasztikus, mert amikor mentek valahova, mondjuk, színházba, akkor kimentek előtte két héttel Bécsbe ruhákat rendelni. Anyuka beszélt nyelveket. Nagyon jól tudott németül, és franciául is tanult. De amikor én már nagylány voltam, addigra anyuka már nem nagyon beszélte a franciát. A németet igen. Otthon egyébként mi is németül beszéltünk. Az édesanyámnak is német nevelőnője volt, mert a nagypapa is jobban beszélt németül, mint magyarul. De a gyerekek egymás között magyarul beszéltek. Amikor az anyukám szeretettel emlékezett meg a gyerekkoráról, akkor mindig az anyja szerepelt. Én nem ismertem a nagymamát, mert ő anyukának az esküvője előtt meghalt már. Nekem csak az van, amit úgy mondtak. A testvérek jó kapcsolatban voltak. Anyukának négy testvére volt. Anyukám imádta az anyját és a Gréti néni is. A két lánytestvér, anyukám és Gréti néni nagyon szoros kapcsolatban voltak. Amikor a nagymama meghalt, akkor az anyuka Gréti nénihez költözött, aki akkor már férjnél volt, és vele élt, Vácott. Anyukám nem volt nagyon vallásos, csak amíg a nagypapa élt. A járzeitot és a hosszúnapot [Jom Kipur] betartotta. Arra emlékszem, hogy a járzeit ott volt héber betűkkel. Az egyik oldalon az anyjáé, a másik oldalon az apjáé. A hosszúnapot rettentően betartotta, és akkor elment a Dohány utcai templomba. Akkor nem evett. De úgy egyébként anyuka nem volt vallásos. És ezt is, azt hiszem, csak a nagypapa kedvéért csinálta, aztán csak megszokásból. Szédereste vagy ilyen nem volt nálunk soha, talán amikor hat éves voltam. Amikor elszakadt a szülői háztól, a zsidóság sem volt már neki fontos. Szerintem az Elza néni maradt vallásos még gyerekkorából. Elza néni rabszolgatermészet volt, szóval amit neki parancsoltak, azt csinálta. Elza néni, mivel a nagypapa vallásos volt, vallásos maradt. A Stanberger [Elza néni férje] is vallásos volt, hitközségi elnök volt, és ezért kóser koszt volt. Amikor jött Pestre, akkor ugye hurka, kolbász. Az anyuka meg a Gréti néni meg a Robi bácsi meg a Tibi bácsi egyéniségek voltak. Ezeket nem lehetett beskatulyázni.